

Delavsko-kmetijski list.

Proletarci
vseh dežela
združite se!

Izhaja vsak četrtek. — Naročnina: mesečno 6 Din, četrletno 15 Din.
Uredništvo in Upravništvo: V Ljubljani, Delavski dom, Marxov trg 2/II.

Leto II.

LJUBLJANA, 3. decembra 1925.

Stev. 44.

Vsem pristašem DKL.

Kakor smo informirani so v nekaterih krajih diskusijo delavci tako razumeli, da v znak protesta proti kapitulaciji izstopajo iz organizacij Strokovne komisije. Zato smatramo za potrebno, da na tem mestu izjavimo, da je:

izstopanje iz strokovnih organizacij napačno,

ker namen diskusije je ravno nasproten:

vsil pasivni in še neorganizirani v strokovne organizacije.

V diskusiji se kritizira kapitulacijski način zedinjenja in napačno delo v Akcijskem odboru, ne propagira pa nihče izstopa ali pasiviziranja. Zato tem potom pozivamo vse, ki so morda že izstopili in tudi vse one, ki radi kapitulacijskega načina zedinjenja še niso vstopili v organizacije,

da se takoj strokovno organizirajo

v organizacijah Strokovne komisije in da z aktivnim delom v njih pripomorejo k tem, da bodo te organizacije postale močne proletarske trdnjave v našem razrednem boju z buržuazijo.

Redakcija DKL.

K diskusiji:

Zakaj se prepiramo?

II.

Približno pred letom dni smo vrgli med proletarijat v Sloveniji parolo strokovne enotnosti, sledeč Rdeči Strokovni Internacionali,¹ in začeli javna pogajanja s Strokovno komisijo. Že prvi odgovor Strokovne komisije (objavljen v DKL z dne 26. februarja) je naglašal, da je za strokovno enotnost potrebno politično zblizanje in sicer v sledečih besedah: „Vendar smo mnenja, da sta delavski politični in strokovni pokret tako ozko zvezana, da je potrebno prenehati s paralelnimi akcijami tudi na političnem polju, ker bi sicer politične stranke vedno iznova razbijale strokovno enotnost.“ Tudi na samih pogajanjih so oportunisti zagovarjali to napačno misel in zahtevali, da mi „omilimo“ boj proti njim.

Oportunisti so nam s tem podstavili nogo. Šlo je za to, ali se spotaknemo ob njo ter gremo v kapitulacijo ali pa ne. Oglejmo si malo, kaj je pomenila ta zahteva oportunistov. Pomenila je faktično le to: „Nehajte nas napadat, kapitulirajte! Spremenite svojo politiko napram reformizmu!“

Mi smo jim zastavili vprašanje strokovne enotnosti. Oni so nam stavili pogoj „omiljenja“ našega boja proti njihovi oportunistični politiki. Naši zastopniki na pogajanjih in DKL-ist bi morali razkrinkati to slepomišljenje, odločno odkloniti kapitulacijo, pokazati na eni strani, da je naša skupina kot politična skupina nastopila za strokovno enotnost in da na politično enotnost revolucionarnega delavstva s kontrarevolucionarno socialdemokracijo sploh ni misliti, in pokazati na drugi strani, da trditve zastopnikov Strokovne komisije, češ da bi „sicer politične stranke vedno razbijale strokovno enotnost“, ne pomeni nič drugega,² kot grožnjo, da bo vodstvo Socialistične Partije nastopalo proti zedinjenju in nadaljevalo svojo razbijaško strokovno politiko, ako ne bomo svojega boja proti njemu „omilili“. Nekateri sodrugi so to stališče tudi v DKL

zastopali, a tedanji urednik je njihove članke popravil tako, da so iz načel nastale — pobožne želje. Oni sodrugi, ki so delali tedaj našo strokovno politiko, so šli na pot „omiljenja“ boja proti socialpatriotizmu in s tem napravili prvi korak v — kapitulacijo.

Že v prvem momentu so šli tako daleč, da so se bali govoriti resnico, ko se je stavljal vprašanje: Kdo je zakrivil razkole v strokovnem gibanju. Zatajili so, da jih je zakrivila oportunistična strokovna birokracija in so po krivem prevzeli ta greh nase. Proti temu je nastal takoj odpor in tu so se pojavila raznoglasja glede strokovne politike.

Marca meseca je tedanje vodstvo odklonilo naše predloge, da se od Strokovne komisije zahteva materialnih garancij za naš vpliv na strok. organizacije, da se odbori Strokovne komisije spopolne z našimi zaupniki, da „Delavec“ dobi našega sorednika, da se po vseh večjih obratih ustanove akcijski odbori za zedinjenje, češ da bi se s tem otežkočilo zedinjenje in da tega ni treba. Pet mesecev pozneje šele so začeli reševati to vprašanje in ustanovili tak akcijski odbor, o katerem podaja vsak drugačne izjave in o katerem sploh ni gotovo, ali ima kakšno kompetenco (oblast) ali nobene.

Naše kritike, ki se je tedaj pojavila, niso hoteli upoštevati. Tako se jim je z zedinjenjem mudilo, da so obsojali vsakogar, ki je hotel diskutirati o tem, kako bi najboljši in na trdni podlagi ustvarili strokovno enotnost. Parola enotnosti brez zmagovalcev in premaganec je postala prazna fraza. Po „zaslugi“ Makovca itd. smo šli v to zedinjenje kot premaganci, kot kapitulanti.

Makucev nastop na rudarski konferenci v Trbovljah 10. marca je zelo razburil duhove. Makuc je dobro čutil, da nastopa kot premaganec in da bi ne razsrdil Svetka in njegovih prijateljev, je dejal: „Saj to vemo, da bodo naši ostali naši, socialisti pa socialisti.“ To se pravi z drugimi besedami: Ne bojte se nas, saj se nočemo več proti vam boriti! Še celo Svetku se je zdela Makučeva vloga tako žalostna, da mu je dajal korajže, češ, jasno je, da bodo ali socialisti komuniste, ali komunisti socialiste požrli.³ Žalostno vlogo Makuca

pa je spoznal tudi trboveljski rudar. Čutil je, ga gre za kapitulacijo in sicer za kapitulacijo pred onimi, ki so zavirali vse njegove boje, ki so želeli njegovih porazov, ki so ga zasmehovali, ko je bil preganjan. Rudarske mase so stale (in v precejšnjem delu stojijo) ob strani, zanje ka itulacija pred Čobali, Krušiči in Arhi ni bila in ni mogla biti razumljiva. — Opozarjali smo tedanje vodstvo na to jasno ilustracijo njegove napačne strokovne politike. Naša kritika pa je naletela na gluha ušesa.

Z zedinjenjem, oziroma s kapitulacijo se je Štuklju, Makucu itd. tako mudilo, da so jo izvrševali brez ozira na ves ostali svet, da celo brez ozira na razvoj gibanja za strokovno enotnost v drugih delih države. Stali so na otročjem in neresnem stališču, da delajo politiko v Sloveniji in da jih ne briga, kar drugi delajo! In ravno tedaj se je tudi na jugu začelo gibanje za strokovno enotnost. CRSOJ je povabil GRS na skupno prvomajsko proslavo in je ob enem navrgel vprašanje strokovne enotnosti, češ da naj bo ta glavna parola prvega majnika. GRS je skupno prvomajsko proslavo odklonil, glede zedinjenja pa je smatral za potrebno, da razodene svoje misli o njem. Te misli so take: „Osnovna misel — voditeljica vsakega dela za zedinjenje mora biti ta, da ustvarimo nam dobroznano predvojno, enotno socialistično gibanje z vsemi njegovimi oblikami organizacije in bojovnimi metodami.“ „Ena izmed mnogobrojnih zmot, ki jih je zasejal ruski boljševizem je ta, da so nastale pri nas po vojni bistveno drugačne družabne razmere in da je treba voditi pri nas vsled tega nekake drugačne boje...“ „Danes je popolnoma brezsmiselno govoriti o slabosti kapitalizma in o tem, da bi se moglo vpeljati pri nas neke druge vrste gospodarstva kakor privatno-kapitalistično. Mi, dragi sodrugi, ne moremo iti v nobeno skupnost, ki bi dopuščala svojim delom kakršnokoli zvezo z moskovitizmom in držala odprta vrata za njihov vpliv v tej skupnosti.“ „Ta strašna moskovska vrh se je zavila že enkrat okrog vratu delavskega razreda in ga privedla do izdihljaja. Mora biti jasno, da se to ne bo in ne bo moglo nikdar več ponoviti. Zdrav delavski pokret se more storiti samo v popolni neodvisnosti in v odkritem nasprotju z bojovnimi metodami današnjega moskovitizma.“ „Mislim, sodrugi, da ste čuli dovolj. GRS (reform. strok. zveza) zahteva popolno kapitulacijo pred socialpatriotizmom in kot predpogoj strokovne enotnosti politično enotnost pod njegovim praporom. Topalovič, Krekič, Bračinac, Haramina in drugovi zahtevajo od revolucionarnega proletariata Jugoslavije, da pozabi vse izkušnje iz svetovne vojne in povojne dobe, da pozabi na zmago ruskih delavcev in kmetov, kot da je nikdar ni bilo, da vrže vero v socializem med staro šaro in da se pusti še enkrat obesiti od oportunistov! In v času, ko se pokopava socialna zakonodaja in osemurnik, pojejo slavo jakosti in moči kapitalizma! Oni odkrito govore, da so le za tako zedinjenje, ki pristaja na politiko sporazuma z buržuazijo in podpiranja kapitalizma, da pa nočejo za nobeno ceno takega zedinjenja, ki bi

organiziralo odpor proletariata proti ofenzivi kapitalizma, ki bi organiziralo proletarske mase v bojno fronto proti kapitalizmu in imperializmu. Taka je bila politika oportunistov (SPJ) na jugu v vprašanju strokovnega zedinjenja. (In na tej podlagi se je vršila komedija belgrajskega kongresa!)

SPJ je v Ljubljani nastopala drugače kot v Beogradu. Cilj seveda je bil obema njenima politikama isti: uveljavljanje oportunitizma. Različna je bila taktika. In ta razlika v taktiki se je opirala na različen položaj revolucionarnih strokovnih organizacij, ki so bile samo v Sloveniji razpuščene. Imela pa je ta cilj, da razbije revolucionarno delavstvo Jugoslavije v dva dela, izigrava enega proti drugemu in pride tako do svojih računov. Kako se ji je to posrečilo na belgrajskem kongresu in železničarskem kongresu, je znano iz članka s. Hlebca in iz drugih člankov. Jaz tu samo pribijam, da tedanje vodstvo skupine okoli DKL o tej politiki socialdemokracije delavstvo v Sloveniji ni poučilo in ga ni hotelo poučiti (glej moj članek v prejšnji številki: En dokument). Ono nosi vso krivdo zato, da je revolucionarni proletarijat Slovenije bil neinformiran o načrtu socialpatriotov in da so njegovi delegati na takozvanem „kongresu zedinjenja“ igrali vlogo hlapcev peščici oportunističnih birokratov pri njihovem zločinskem delu razbijanja strokovnega gibanja.

Še več. Da se je sploh mogla vršiti taka komedija kot se je vršila v Beogradu namesto resničnega kongresa zedinjenja, zato so lahko socialpatriote hvaležni ravno kapitulaciji v Sloveniji in onim, ki so jo izvršili. Smelo trdim: če bi se ne izvršila ta kapitulacija, temveč če bi skupina okrog DKL vodila pravilno strokovno politiko in v tesnem kontaktu s CRSOJ (centrala neodvisnih strokovnih organizacij), vršila kampanijo med masami za strokovno zedinjenje brez zmagovalcev in premaganec — potem bi zedinjenje gotovo že bilo izvršeno v celi državi (in ne samo v Sloveniji) ter bi se za pokrajinskimi kongresi zedinjenja vršil resničen zedinjevalni kongres strok. organizacij delavstva cele Jugoslavije (in ne komedija), na katerem bi nova enotna strokovna centrala pristopila k sporazumu ruskih in angleških strokovnih zvez, da s svojo močjo pripomore k upostavitvi svetovne strokovne enotnosti (in ne kot URSS, ki podpira amsterdamske razbijače)!)

Prvomajsko praznovanje se je pri nas izvršilo v znamenju reformizma. Govorniki naše grupe so opustili vsako kritiko revolucionarnega oportunitizma. Vse razlike med reformisti in nami, revolucionarnimi marksisti, so se zabrisale. To ni bila več enotna fronta, temveč zakon z reformizmom. Naš notranji spor se je zaostril. Mi smo odločno protestirali in jasno označili politiko vodstva kot oportunistično, ki pelje v reformistične vode.⁴

Po prvem maju je socialdemokracija začela z ofenzivo. Kapitulacijska politika tedanjega vodstva skupine okoli DKL ji je dala poguma. V prvi številki

¹ Tu je Štukelj izrekel: „Pojdite vi kritizirati socialpatriote, potem pa sedeti z njimi za mizo!“ Lahko taji očetovstvo tej krilatici. Saj ne sodimo po besedah, temveč po delu. In delo je povsem odgovarjalo načelu, ki je v tej krilatici izraženo! Ni se več kritiziralo socialpatriotizma, ni se več vodilo boja proti reformističnim zablodam!

² Za nas to ne more veljati, ker mi stojimo načelno na stališču enotnosti. Ne mogoče zato, ker ljubimo oportuniste in tudi ne zato, ker smatramo mogoče strokovne organizacije za svete in nedotakljive oblike gibanja, temveč zato, ker jih smatramo za centre, okrog katerih se grupira masa delavskega razreda.

³ To stvar je pribil s. Gustinčič v svojem članku o enotnosti strokovnih organizacij v

e „Socialist“ napadel s. Furlana zato, ker je na prvomajskem shodu v Ljubljani obsojal razbijaško politiko amsterdamske desnice. V naslednji številki je priobčil članek „Zločinski poizkusi“, ki je vseboval strupene in lažnjive napade na one požrtvovalne boje revolucionarnega delavstva, v katerih je imperalizem s pomočjo cele druge internacionale zmagal. (Glej moj članek „En dokument“ v prejšnji številki!) Niti ob tem krepkem sunku se niso vzdržali razni Štukliji in Makuci. Oni so prelojalni, da bi kritizirali socialpatriote, ko vendar mcrajo sedeti z njimi za mizo! (Vršiti gnusno osebno gonjo proti posameznim sodrugom, ki so njihovo likvidatorsko politiko obsojali — tega se pa niso strašili.)

Socialpatriote pa niso tako lojalni. Oni sedijo s komunisti za mizo, a jih ne le kritizirajo, temveč gnusno blatijo. Prav lepo se je to pokazalo na skupnem shodu proti socialni in politični reakciji v Ljubljani 14. junija. Za socialiste je govoril Lipe Uratnik. Zbranemu delavstvu je predstavil spokorjenega grešnika, ki je kapituliral pred Amsterdamom — slovenski komunizem. Objokaval je čase, ko je bil ta slovenski komunizem tako predrzen, da ni pomišljal razžaliti celo samega sekretarja Amsterdama, velikega Sassenbacha! Za Uratnikom je govoril kakih 10 minut Makuc, kot zastopnik naše skupine. Molčal je na izzivanje Uratnika. Mi pa mislimo, da je revolucionarni proletarij Ljubljane s polno pravico klical na odgovornost razbijača Sassenbacha, ki je nekaj tednov prej razbil v Romuniji s pomočjo policije dotlej enotno strokovno zvezo! Še manj more proletarij Ljubljane to svoje dejanje obžalovati letos, ko Sassenbach vodi amsterdamsko desnico v njenem boju proti strokovnemu zedinjenju. (Obžalovati more le one socialistične delavce, ki so — nevede zakaj da gre — štiti Svetkovo diktaturo na onem shodu.)

Da taka strokovna politika ne izpričuje popolnega ideološkega kraha, more trditi le človek, ki ne pozna naše ideologije (nazorov) in tega vsega sploh ne razume ali pa, ki je oportunist in hoče namenoma ta krah utajiti. Strokovna politika Štuklija in tovarišev je šla v smeri, da sploh izginemo kot posebna in revolucionarna grupacija v delavskem gibanju. Ona je bila v še večji meri kot Fabjančič-Klemenčičeva l. 1922/23 — likvidatorska.

* * *

Mogoče bo kakšen bralec mislil, da bi se vse to dalo bolj na kratko povedati. Pisati in govoriti moramo samo zato tako na dolgo, ker skušajo krivci te likvidatorske politike diskusijo zavajati na stranpota. V začetku so vse svoje napake in — kar je glavno — napačno smer svoje politike pokrili s tajnim in tajinstvenim akcijskim odborom in se obešali zanj, kot da bi bil začetek in konec vse njihove modrosti. Ko pa so videli, da tako ne pridejo daleč, so vprašanje postavili tako: Mi smo za strokovno enotnost, oni pa so proti njej; za to gre in za nič drugega. Na pomoč jim je priskočil eden glavnih Kristanovih agentov v delavskem gibanju in šef komisariata v Delavski

zbornici, s. Uratnik, s provokatorskim člankom v „Delavcu“. O tem in pa sploh o politiki bivšega vodstva naše skupine napram politični akciji, ki jo je začel avgusta meseca Tone Kristan, v prihodnjem članku.

Vse sodruge pozivjam, da pazljivo zasledujejo diskusijo in ko bodo videli, v katerem grmu tiči zajec, jim sodba ne bo težka!

Griša.

Naš odgovor.

Sodruga Sima Markovič in Gjur Cvijič sta napisala v 42. številki „Delavsko-kmetijskega lista“ pismo „O spornih vprašanjih med slovenskimi sodrugami“, z namenom, da pojasni bistvo spornih vprašanj. Ta njihov namen pa ni dosegel svojega cilja, iz enostavnega razloga, ker se omenjena sodruga v glavnem sploh nista dotaknila bistva našega spora, ampak se mu previdno izognila.

Že s splošno njuno karakterizacijo našega slovenskega gibanja se v celoti ne strinjamo in so tudi vsa nadaljnja izvajanja deloma netočna, deloma neresnična. Mi smo jima sicer pred objavo pisma ustmeno razlagali resničen položaj našega pokreta, ker se pa na to nista ozirala, smo prisiljeni podati svoj odgovor, da ne bi delavska javnost Slovenije iz napačnih premis prišla do napačnih zaključkov. Že v prvem in drugem delu kritike, je napravljena usodepolna napaka s tem, da se je za osnoven vzrok naše krize vzelo nepravilno razlaganje in razglabljanje one faze v slovenskem delu pokreta, v kateri se je vršilo faktično razčiščenje in radikalna likvidacija socialreformističnih tendenc v našem delu pokreta. Omenjena sodruga sta šla naravnost lahko mišljeno mimo dveh najvažnejših zgodovinskih faktov: 1. razkol socialdemokratske stranke v Sloveniji in zmago slavni pohod komunistične stranke kot posledica svetovnega političnega položaja v splošnem in posebej še v Jugoslaviji; 2. likvidacija zadnjih močnih pojavov socialreformizma in napačnega pojmovanja enotne fronte za časa Zveze Delovnega Ljudstva in Socialistične Stranke Delovnega Ljudstva. Onadva konstatirata samo dejstvo in pravila, da s samim pojavom našega gibanja v Sloveniji še ni likvidirana socialdemokratska ideologija v pokretu in navajata kot dokaz zato ZDL in SSDL. Prezreta pa popolnoma težko borbo proti tem pojavom in njihovo likvidacijo, čigar posledica je bila ustanovitev NDSJ v Sloveniji in njeno plodno delovanje. Že s tem je ovržena trditev, da se v Sloveniji ni vršilo nikdar ideološko razčiščavanje, ki naj bi dalo osnovo za pravilno politično linijo NDSJ. Kajti ravno v onih časih se je vršilo pravilno idejno razčiščavanje v smeri utrditve pravilne politične linije vzporedno z likvidacijo socialdemokratske tradicije v naših vrstah. Proletariat Slovenije je že po vojni in po razkolu socialdemokratske stranke temeljiteje diskutiral nego na jugu, ker je bil razkol v Sloveniji mnogo težji in globlji in se je imela tu boriti komunistična stranka z mnogo močnejšo so-

cialdemokracijo kakor pa sodrugi na jugu, kjer je večina socialdemokratov enostavno prestopila v komunistično stranko. Poznejši pojav Klemenčiča in Fabjančiča je revolucionarni proletarij Slovenije likvidiral samostojno radi njihovega vtapljanja v socialpatriotizem, ki je prišel do popolnega izraza z ustanovitvijo SSDL. Proletarska javnost in tudi sodrugi na jugu se še dobro spominjajo, da je k tej likvidaciji mnogo pripomogla mladina, zelo oviral pa je likvidacijo oni del opozicije, ki danes vpije na vseh vogalih o socialpatriotizmu in oportunistizmu. In baš Beograd, kjer je stal na čelu tedanjega pokreta s. Sima Markovič, je vztrajno podpiral politiko Klemenčiča in Fabjančiča dotlej, dokler ni slovenski proletarij proti njihovi volji likvidiral teh pojavov. To je bil drug važen mejnik v razvoju slovenskega delavskega gibanja. Proletariat ostale Jugoslavije te diskusije ni predelal. Ker je na jugu socialdemokratska večina enostavno prešla v komunistično stranko so se logično ravno tam pokazale pozneje v vsej svoji moči socialdemokratske tendence. Leta 1923 se je začela velika diskusija o taktiki v nacionalnem, kmečkem in strokovnem vprašanju: Slovenski proletarij je potom tedaj obstoječih organizacij NDSJ in njenega organa „Glas Svobode“ temeljito posegel v to diskusijo in enodušno ter odločno obsodil taktiko sodrugov okrog Sime Markoviča. To taktiko smo obsodili radi tega, ker je popolnoma reformistično presojala nacionalno in kmetško vprašanje v Jugoslaviji. Če smo se v Sloveniji enodušno odločili za gotovo, pravilno politiko, se ne sme reči, da nismo diskutirali. Tudi v Dalmaciji so se postavili sodrugi odločno na stran iste politične linije in vendar jim nihče ne očita, da niso diskutirali. Zakaj ni bilo te enodušnosti v drugih pokrajinah. Ker je v Sloveniji in Dalmaciji sorazmerno najsolidnejši delavski pokret izmed vseh pokrajin države SHS, ker je tu proletarij po svojih izkušnjah spoznal, da se ne sme boriti za neko „nacionalno edinstvo“, ki ga je postavil s. Markovič v Vukovarski program, in tudi ne za neko „ustavno avtonomijo“, ki jo on priporoča v svoji znani knjigi o nacionalnem vprašanju. Mi smo se odločno in ne samo v resolucijah, ampak tudi v praktičnem delu postavili na stališče in zahtevali: pravico narodov (v konkretnem slučaju slovenskega naroda), do samoodločbe proti ententnemu imperializmu in srbski nadvladi, ki je glavna opora reakcije na Balkanu, za zvezo delavcev in kmetov in za svobodno zvezo delavsko-kmečkih republik Balkana. In na čelu vsega tega boja proti SSDL, to je proti likvidatorstvu in socialpatriotizmu ter pozneje proti socialdemokratski politiki v nacionalnem in agrarnem vprašanju smo stali večinoma ravno isti sodrugi, ki bi jim danes ss. Markovič in drugi radi stlačili oportunistično škornje. In to politiko smo izvajali ne samo v resolucijah, temveč tudi v praksi.

Priznamo gotove napake v volilnem boju za letošnje parlamentarne volitve, toda najenergijeje odklanjamo očitek, češ da smo nudili SLS dokaz, kot da

smo mi pomagači PP režima. S. Sima Markovič in Cvijič bi pri presojanju tega neuspeha morala vzeti v obzir in premostriti tedanjo politično situacijo v Jugoslaviji s posebnim ozirom na Slovenijo in prišla bi do drugega realnejšega zaključka. Ako bi tako izvajali zaključke, potem bi morali reči, da je pokret v Srbiji in na Hrvaškem popolnoma propadel, in sicer zato ker so v delavsko-kmetijskem republikanskem bloku videle mase orodje PP režima. Kajti v enmilijonski Sloveniji je dobila naša lista polovico toliko glasov kakor je bilo oddanih v vsej ostali dvanajstmilijonski Jugoslaviji. Neuspeh pri volitvah v Sloveniji je v primeri z ostalo Jugoslavijo naravnost sijajen uspeh.

Zakaj so glasovale proletarske množice za SLS? Slovenska Ljudska Stranka je po trboveljskih dogodkih v Sloveniji razširila svoj vpliv na delavske mase v Sloveniji ravno v momentu, ko je PP režim razpustil NDSJ, neodvisne strokovne organizacije, ustavit naše glasilo in zapečatil Delavski dom. Politična situacija v Sloveniji je takrat stala pod vplivom splošne in ostre borbe proti režimu in njegovemu zastopniku v Sloveniji Žerjavu. Ogoščene delavsko-kmečkih mas proti vladajočemu režimu ni moglo najti odmeva v javnosti vsled pomanjkanja proletarskega glasila. SLS je ta položaj znala izrabiti in je potom svojega glasila obrnila pozornost celokupne javnosti Slovenije nase, ker je bila ona glasnik borbe proti PP režimu, čigar udarci so padali na desno in levo. In tudi velik del proletariata se je podal začasno vplivu SLS, ker je ona takrat spregovorila v proletarskem jeziku, seveda iz strankarskega koristolovstva. Takrat je pomenila zmaga SLS poraz PP režima, in mase niso videle v svojem pacifističnem in oportunističnem razpoloženju, da je Korošec istoveten z Žerjavom.

(Tu manjka nadaljevanje. Ured.)

Tega se mora zavedati politična avantgarda proletariata, ako noče, da bo šel razvoj preko nje. Kam bo šlo strokovno enotno gibanje, zavisi popolnoma od našega praktičnega dela med masami. Če ne bomo znali z njimi ohraniti stika, če ne bomo znali z njimi govoriti, če jih ne bomo znali pravilno voditi, tedaj se bo obrnilo strokovno gibanje v nasprotno smer. V nasprotnem slučaju bo pa to gibanje najmočnejši vzvod za razmah proletarskega gibanja. Mi poznamo med delavstvom mnogo napačnih stremeljenj, ne samo oportunističnih, temveč popolnoma malomeščanskih, toda teh tendenc ne bomo odpravili z večnim pridigovanjem in resolucijami temveč s tem, da tem masam sistematično pojasnujemo svoje stališče na delu, z argumenti dejanja in jih na ta način prepričamo o pravilnosti naše politike. Naši opozicionalci bi pa menda najrajši to resnico preskočili in postopajo tako, kakor da so danes delavci že sami izdelani marksisti in hočejo „štiriletno deklico napraviti za mater“ kakor pravi Lenin, ki zaključuje tozadevno izvajanje sledeče: „To je v najboljšem slučaju neumna šala ali bedasta otročarija, v najslabšem pa zločin. Mi ne moremo in ne smemo začeti graditi socializma s fantastičnim,

Sila: (Brodka Krefl)

Jack London

glasnik ameriških proletarcev.

(Dalje.)

Potepanje po deželi brez stalne službe, življenje z najnižjimi izrodki človeške družbe, mu je začelo vcepeljati razredno zavest. Do tega časa se je veselil svoje telesne moči, svojih mišic in dela, niti pomislil ni, da bodo nekoč izčrpane in da bo moral med brezposelne, kjer bo žalostno končal.

Sam pravi: „Prišel sem med one, ki jih sociologi imenujejo najnižji del človeške družbe, in zgrozil sem se, ko sem spoznal, kaj jih je privedlo do tega žalostnega položaja. Gledal sem sliko človeškega prepada, nad katerim sem se vzdržal edino le še s pomočjo svojih mišic. Prevzel me je strah. Kaj bo z mano, ako bodo mišice popustile?“

Poln težkih izkušenj se je vrnil v San Francisko, kjer se je vpisal na vseučilišče. Vzdržal je samo šest me-

secev. Val časa ga je potegnil zopet seboj. Odkrili so namreč najdišča zlata v Alaski in London, večni iskatelj sreče, se je napotil še s tremi drugimi iskatelji. Če tudi je bilo iskanje brezuspešno, vendar je London spoznal nove značaje človeške družbe, doživel več pustolovščin v ondrotnih romantičnih krajih ter si tako nabral mnogo motivov, ki so mu pozneje dobro služili pri pisateljevanju. Mnogo njegovih povesti se odigravajo v Alaski.

Med tem časom je že pridno priobčeval svoja dela in vzbudil veliko pozornost, ki se je v naglici razvila skoraj v pretiranost, ker mnogo listov ga je hotelo za sotrudnika. S priznanjem se je zboljšal njegov materijalni položaj in čez nekoliko let je imel že svojo farmo in jahto, s katero se je napravil potovanje po svetu. L. 1904 in 1905 je bil ameriški dopisnik v taboru Japoncev rusko-japonske vojne. Prišel je tudi v Evropo, Berlin in London, kateremu je posvetil celo knjigo z naslovom „Ljudje iz prepada“. V njej opisuje žalostno razmerje delavcev v London-Ost.

Ko se je začela svetovna vojna, je bil kot dopisnik v Meksiki, kjer je zastopal interese upornikov. Vojna ga je zelo zadela v njegovem delovanju, zlasti kot socialista-propagatorja. Umolknil je, vrtnec ga ni potegnil s seboj, kakor njegovega učitelja v živalskih povestih, Kiplinga, ki je začel peti za vojno navdušene pesmi.

Jack London se je vrnil v zatišje svoje farme na otočju Hawaii. Enkrat pred svojo smrtjo se je še oglasil in sicer s pismom, v katerem je izstopil iz socialistične stranke, kateri je očital socialpatriotizem, oportunističnost in nezmožnost za revolucionarni pokret ameriškega delavstva. Leta 1916. je umrl v navzočnosti svoje druge žene (s prvo, s katero je imel dva otroke, sta se sporazumno z obeh straneh ločila) Charmian. Par dni pred smrtjo je še imel vizijo o svetovni proletarski revoluciji, za katero je delal in živel Jack London kot delavec, pisatelj in socialist.

Londonovo življenje se jasno zrcali v njegovih spisih. Zlasti so kratke povesti njegove odlomki iz življenja. V

njih popisuje posamezen dogodek, ki ga je doživel ali kot tramp ali kot iskatelj zlata. Dejanje se sedaj vrši v Kaliforniji. Njegovo pripovedovanje je mirno, primere zmerne, a ravno zaradi tega učinkovite. Rekel bi, da se v njih zrcali tisti mir in stičnost, ki je last angleškega naroda.

Najbolj priljubljene in od ameriških kritikov najboljše ocenjene so živalske povesti. London se je skrbno pripravljal, predno se jih je lotil. Na potovanjih je pridno opazoval življenje raznih živali in pozneje se je vrgel na čitanje znanstvenih knjig živalstva. Ni sicer uvel v Ameriki živalsko povest, nasprotno je vedno trdil, da mu je učitelj Kipling, čigar povest „Džungla“ je bila že pred leti prevedena tudi v slovenščino.

Vsebinsko in značaj svojih živalskih junakov pa poglubi s tem, da podtakne dejanju človeški pomen. Zgodi se to čisto nepriljubljeno in čitatelj skoraj niti ne opazi, da so dogodki njegovih živalskih povesti paralelni z dogodki človeškega življenja.

(Konec prihodnjic.)

ne po nas izdelanim človeškim materialom, temveč z materialom, ki nam ga je zapustil kapitalizem. To je brez dvoma zelo težko, ali vsaka druga rešitev naloge je tako malo resna, da se ne izplača govoriti o njej. Bati se nekih „reakcionarnih potez“ v strokovnem gibanju, poskušati, da gremo preko njih, da jih preskočimo, je največja neumnost, kajti to se pravi, *bati se vloge proletarske avantgarde*, ki obstoji v izobraževanju, pojasnjevanju, vzgajanju in pritegovanju zaostalih plasti in množic delavskega razreda in kmetov za *ново življenje*. Treba je doprinesti žrtve, znati premagati največje zapreke, da se omogoči sistematično, vztrajno, trdovratno potrpežljivo propagirati in agitirati ravno v onih institucijah, društvih, zvezah, kjer so proletarske ali polproletarske mase, pa čeprav so te organizacije najreakcionarnejše. In mase so v strokovnih organizacijah in delavskih konzumih.

Naši opozicionalci pa se boje za vpliv in kriče o kapitulaciji, kakor hitro napravimo le poskus, da pridemo med nove mase. Mi pa imamo več vere v pravilnost marksističnega programa in v njegovo nujno zmago. Mi ne gremo med reformiste kakor blaženi med hudiče v strahu, da bo med njimi izgubil svojo blaženost. Mi gremo med delavske množice, da jih razgibamo in povedemo v borbo. Mi smo trdno prepričani, da se je v teh letih reakcije, porazov, umikov in velikih izkušenj vstvarilo mogočno *razredno zavedno idejno jedro*, ki se ne bo izgubilo, ampak ki bo razširilo svoj vpliv in izvojevalo zmago. Obstojanje te avantgarde je glavna stvar. Kajti brez te se ne da napraviti niti prvega koraka k zmagi. Ali od tu do zmage je še zelo daleč. S samo avantgardo se ne da zmagati. Avantgardo samo poslati v boj brez direktnega podpiranja mas, ali vsaj njihove naklonjene nevtralnosti, to ne bi bila samo neumnost, temveč zločin. Da pa res pride ves razred, široke delovne množice do te stopnje, ne zadostuje več samo propaganda, samo agitacija, ampak je potrebna *lastna politična izkušnja teh množic*.

Mi smo ravnali v svoji strokovni politiki tako, kakor smo morali. Nikdar pa nismo rekli delavcem v ostali Jugoslaviji: zedinite se po našem vzorcu, ampak pravimo, zedinite se tako kakor vam vevajajo vaše razmere, ki so pri vas toliko ugodnejše, ker so neodvisne strokovne organizacije legalne. Edino pri zedinjenju železničarjev nimamo mi nobenih zaslug. Da je danes med železničarji razpoloženje tako, kakršno je, so krive ravno ultralevičarske napake prejšnjih let. Naši opozicionalci so imeli pristop do njih tik do kongresa, ko ga mi nismo imeli. Toda oni niso skušali vplivati na železničarje v smislu pravilne strokovne politike, ampak so rovarili proti nam trem, ki smo stali takrat na vodstvu pokreta. In kako so ti opozicionalci „delovali“ med železničarji, bodo povedali železničarji sami.

Jesen se je storil akcijski odbor združenih strokovnih organizacij. S. Markovič in Cvijič pravita, da bi se moral ta AO ustanoviti šest mesecev prej. Mi pa smatramo, da se je akcijski odbor storil ob pravem času. Mi smo se pogajali najprej s Strokovno komisijo radi zedinjenja, pa smo takoj videli, da ta pot ni uspešna, temveč da je treba zedinjenje vršiti od spodaj: pri rudarjih, steklarjih, kovinarjih itd. In ta pot je rodila tudi uspeh. V Beogradu pa se je storil akcijski odbor med vrhovnima instancama brez istovrsnega zedinjevalnega dela *odspodaj* in ta akcijski odbor se je končno razbil in razbilo se je tudi strokovno zedinjenje. Seveda ima pri tem razbitju edine zasluge GRS, ki je s svojim načinom delovanja za strokovno zedinjenje pokazal, da *noče faktičnega ujedinenja*. Akcijski odbor v Ljubljani, je bil od vsega početka javen za *proletarske mase*, tajen je bil le za one naše opozicionalce, ki v delavskem pokretu eno leto niso živeli. Da se vidi vsa njihova nelogičnost in „iskrenost“ kadar razlagajo pojme tajnosti in javnosti, je potreba povedati še tole: dočim so nas tri, ki smo bili izvoljeni od naših strokovnih zaupnikov iz tridesetih krajev napadali za tajno delo v akcijskem doboru, so ti pristaši „javnosti“ res vzeli akcijski odbor kot tajno zadevo in so hoteli s svojim

dopisom na Strokovno komisijo z dne 21. novembra nas odstaviti in so sami sebe imenovali za nadaljnje zastopnike DKL in člane akcijskega odbora.

(Konec manjka. Ured.)

Opomba. Ta „Naš odgovor“, ki so ga spisali sodrugi Ciril Štukelj, Lemež in Sedej in podpisali Štukelj, Makuc, Vrhovo in Sedej, ni popoln. V sredini članka manjka precejšen kos in konec je izostal.

Uredništvo DKL je že 15. novembra prosilo sodruga, da naj k pismu sodrugov Sime Markoviča in Cvijiča, ki jim je bilo poslano že pred, zavzamejo stališče v svojem članku. Toda sodrugi so se izogibali odgovoru celih 13 dni in še le 28. novembra predali obširen odgovor (sedem strojepisanih strani — skoro dve strani lista). Uredništvo je vkljub pretirani obširnosti za njihov odgovor rezerviralo dovolj prostora v listu in celoten odgovor bi moral v tem listu iziti. V torek 1. decembra pa so imenovani sodrugi sporočili, da so „nastopili neki novi momenti“, vsled katerih morajo „Naš odgovor“, ki so ga 13 dni sestavljali, še popraviti. Brez vednosti urednika so še istega dne vzeli iz tiskarne cel rokopis svojega odgovora in zato prinašamo danes samo tisti del njihovega odgovora, ki je bil že stavljen.

Albert Hlebec.

Kongres za zedinjenje železničarjev.

V 42. številki DKL je neki sodrug napisal članek pod gornjim naslovom. Žal, da moram priznati, da je člankar upravičeno pokazal na nekatere najhujše gorostasnosti, ki so se dogodile pri pripravi in na kongresu samem. Ker se čutim prizadetega v tem članku, hočem prav na kratko povedati vzroke, ki so omogočili, da so kongres obvladali najhujši reformisti a la Krekič.

Od grupe okrog DKL nisem niti jaz niti nihče izmed železničarjev, ki smo pristaši grupe DKL, dobivali že od spomladi odkar se je pričelo paktiranje z Uratnikom in Svetkom nobenih direktiv ali navodil, kako naj se zadržimo, kaj naj storimo. Sodrugi v vodstvu DKL se za nas niso brigali več odkar so se zedinili s socialpatrioti. Če nam niso dajali nobenih navodil skozi celo leto, so jih še manj pred kongresom, ko so imeli dovolj posla z opozicijo, ki je upravičeno napadla likvidatorje in kapitulante. In razume se, da smo tako neorientirani in zbegani po napačnem načinu celega zedinjenja v Sloveniji tudi mi železničarji pristali na vse, kakor so bivši vodilni sodrugi pri DKL pristali na vse pri splošnem zedinjenju.

Popolnoma naša nepripravljenost je bila vzrok, da se je kongres končal tako, kot se je. Če popravimo vse ta napake med nami samimi, bo mogoče tudi železničarsko organizacijo spraviti na pravo pot razredne borbe.

Ker sem kot železničar državni uslužbenec, se podpišem samo z

Ljubljanski.

Proč z likvidatorji

Ker se vrši že delj časa diskusija o strokovni politiki oziroma o „Zedinjenju“, čutim potrebo, da tudi jaz, kot navaden delavec in član nove ujedinjene Zveze rudarjev Jugoslavije poddam svoje mnenje. Ker dolžnost vseh razredno zavednih marksistov je, da v takih važnih vprašanjih in sporih sodelujejo, ter tako pomagajo razčistiti in odpraviti vse napake, istotako delati na to, da se odstranijo vsi tisti, ki hočejo škodovati del. razredu odnosno, ki hočejo uvajati socialpatriotske tendence.

Ujedinenje, ki se je izvršilo med rudarji, niti od daleč ne odgovarja pravemu ujedinenju. Sodrugi, ki so to ujedinenje vršili, so vedoma ali nevedoma predali del rev. proletariata v žrelo amsterdamskih birokratov. Ta del rev. proletariata je bilo treba preje dobro pripraviti potom tiska in diskusij, treba je bilo našega sodruga k redakciji „Delavca“, akcijski odbor pa bi moral biti upostavljen že marca meseca in biti vrhovna inštanca teh organizacij.

Najbolj se vidijo te napake v Trbovljah. Naši sodrugi pravijo: „med nami in socialisti ni nobene razlike, vsi imamo enega sovražnika pred seboj“. Jasno je, da imamo vsi so-

vražnika TPD oziroma kapitalizem; ali gre se zato, kake strokovne organizacije imamo in za način boja proti kapitalizmu. Ujedinjene strokovne organizacije morajo biti za nepomirljivi razredni boj, s končnim ciljem osvoboditi se izpod jarma kapitalizma. Da socialisti niso zato, imamo dovolj izkušenj po celem svetu, kompromisar ostane kompromisar vedno. Koliko je njim za take org., ki bi vodile razredni boj, se vidi že iz tega, da vedno in povsod govorijo o duševni združitvi, o enotni politični stranki itd. Da bodo imeli delni uspeh, to je vzrok o takem površnem ujedinenju. Mase so kolikor toliko pod vplivom reformistov. To je plod te komedije. Sodrugi! po toliko letnem boju, terorju in reakciji, pred preganjanji in zapori, nismo klonili, nego smo šli naprej za našim ciljem, pot, po kateri smo šli, je dokazano prava, ali sedaj pa da bomo pljunili na našo idejo ter se vrgli v naročje hlapcev buržuazije? Jaz mislim, da vsak tisti, ki količkaj misli, ter gleda obupno stanje rudarjev, žen, starčkov in bledih otrok, ta ne bo mirno gledal, da bi strokovna organizacija prišla za vedno v roke ljudi, ki ob vsaki priliki delajo kompromise ter tako izdajajo proletariata. Zato, sodrugi rudarji, ne gledajte te zakulisne igre, nego vstopajte v to organizacijo, da bomo potom naše aktivnosti preprečili nakane reformistov ter to organizacijo napravili res borbena, ki bo šla neustrašeno v boj. Skratka or-

O delavski zbornici.

Volitve v delavsko zbornico bi se morale vršiti že zdavnaj. Toda do volitev ni prišlo, ker so socialpatriotje volitve cel čas odlagali in sabotirali. Neodvisne strokovne organizacije so v celi Jugoslaviji in do razpusta tudi v Sloveniji stalno volile kampanjo za razpis volitev v delavsko zbornico, toda socialdemokratski birokratje so v sporazumu z demokrati in vlado vedno odlagali te volitve.

Znano je, da so socialdemokratski birokratje prišli v delavsko zbornico *nevoljeni*, da niso imeli cel čas nobenega zaupanja med delavstvom, da pa so uživali nezaupanje vlade, ki jih je postavila kot komisarje v to delavsko institucijo. In po milosti buržuazne vlade pašujejo patriotje že od 1922 v delavski zbornici brez kontrole delavstva.

Ti od vlade proti volji delavstva postavljeni komisarji so pač sedeli v delavski zbornici, niso pa nikoli niti poskušali napraviti kake važnejše akcije v korist proletarskega razreda, ker bali so se, da zgubijo pri svojih gospodarjih — buržuizij zaupanje in da bi jih buržuazija ne spodila iz dobro plačanih služb; a socialpatriotskim birokratom je važnejše to, da so spravljani na dobrih mestih, kot pa boj za interese delavskega razreda.

S celokupnim svojim dosedanjim delom je socialpatriotska birokracija pokazala, da nima niti volje niti sposobnosti odločno zastopati interesov delavstva.

Ko so Žerjavovi demokrati bili vrženi iz vlade in niso mogli več iz ministrstva podpirati socialdemokratskih komisarjev, je reformistična birokracija bila *pristljena* pripravljati razpis volitev. Da onemogočijo neodvisnim organizacijam aktivno sodelovati v volitvah in da preprečijo svoj poraz, so kakor je znano socialpatriotje izključili na provokatorski način neodvisne organizacije iz delavske zbornice v Beogradu in z raznimi koncesijami in garancijami izposlovali, da je ministrstvo potrdilo začasno izključitev. S tem, da s pomočjo vlade in policije neodvisnim organizacijam preprečijo kandidirati, upajo socialpatriotski birokratje, da se bodo obdržali na mehkih stolčkih v delavskih zbornicah in da bodo tudi še v bodoče deležni vladne podpore in milosti.

Ljubljanska delavska zbornica ni protestirala proti provokatorskemu izključenju neodvisnih organizacij v Srbiji in to dokazuje, da se slovenski socialpatriotje strinjajo s postopanjem svojih belgrajskih pajdašev.

Revolucionarni del proletariata Slovenije pa mora najodločnejše nastopiti

organizacijo, ki bo odgovarjala proletariatu.

Vodilnim našim sodrugom pa, kateri diskurzirajo, naj kmalu končajo, ker za nas je samo ena pot, kdor hoče zavajati proletariata s te prave poti, ta naj gre kamor spada. Zato tistim sodrugom, ki hočejo igrati komedijo, kličemo: ven iz naših vrst, ker drugače bomo tudi za vas poskrbeli, da boste frčali. Socialističnim delavcem pa: ne vzemite tega za slabo, ker tu so mišljeni samo vaši voditelji. Zato napravimo mi kakor vi obračun z ljudmi, ki hočejo na naš račun izdajati nas, ter odvajati iz prave poti. Želim, da bi se o tem še več sodrugov iz revirjev oglasilo ter izrazilo svoje mnenje, ker tako se bo videla zrelost naših sodrugov, koliko pojmujejo o strokovnem pokretu in kar je tudi glavno, da bo ta diskusija iz mas, ne samo od par sodrugov. Sodrugom na vodilnih mestih bo tudi lažje, ker bodo imeli jasno sliko, s kom da imajo posla, kolika je zrelost.

Ponovno apeliram na vse revolucionarne marksiste, da se podajo v strokovne organizacije ter aktivno sodelujejo pri stvaritvi borbene organizacije, potom katere bomo zboljšali naš obupni položaj ter končno razsuli kapitalizem.

Živele razredne bojne organizacije!
Živela Zveza rudarjev Jugoslavije!
Živel svetovni proletariata!

Zaman Franc, Trbovlje.

proti takemu neproletarskemu ponašanju ljubljanske delavske zbornice in zahtevati, da ljubljanska delavska zbornica kategorično zahteva, da se neodvisne strokovne organizacije takoj zopet sprejmejo v delavsko zbornico in da se jim da pravica, da se aktivno udeležijo volitev v delavsko zbornico v Srbiji. Ne buržuizij, ne vlada, delavstvo naj voli svoje zastopnike v delavske institucije delavske zbornice.

Pravila, ki so si jih sestavili socialpatriotski birokratje za poslovanje delavske zbornice so skozi in skozi reakcionarna in nazadnjaška. Razume se, da je vlada z veseljem taka reakcionarna pravila potrdila, ker so ta pravila za buržuazijo garancija, da bo delavska zbornica še naprej ostala v rokah socialpatriotskih birokratov-ljubljencev buržuazije. Iz pravil se vidi, da so birokratje enostavno monopolizirali zase pravico postavljanja kandidatnih list. Pravila so taka, da delavci ne morejo postaviti kandidatnih list, nego samo trije odborniki centrale kake organizacije. Na ta način upajo socialpatrioti na vse večne čase ostati absolutni gospodarji v delavski zbornici.

Revolucionarni proletariata Slovenije mora zahtevati, da se ta reakcionaren statut delavske zbornice ob prvi priliki popravi. Ni čudno, da je pravilnik tako nedemokratičen in reakcionaren, saj so njegovi očetje Čobal, Uratnik, Bradeško vsemu delavstvu poznani reakcionarji.

Zakon o zaščiti delavcev daje delavskim zbornicam precej pravic in precej široko polje dela, toda konstatirati moramo, da delavska zbornica niti malo ni izkoristila pravic, ki jih ji daje omenjeni zakon za zaščito delavskih interesov. Birokratje v vodstvu delavske zbornice pač niso hoteli priti v nasprotje in boj s kapitalistično vlado, ker so živeli od njene milosti.

Revolucionarni proletariata Slovenije zahteva, da bodoča delavska zbornica (sedanja pod Uratnik-Čobalom tega itak ne bo storila) izkoristi vse legalne možnosti za energično obrambo delavskih interesov.

Na vseh shodih in sestankih strokovnih organizacij morajo naši sodrugi celokupno dosedanje delo oziroma nedelo socialpatriotske delavske zbornice podvreči ostrim kritikam in pri postavljanju kandidatnih list paziti na to, da bodo v novo zbornico izvoljeni taki zastopniki, da bo bodoča delavska zbornica močna opora v boju za zaščito delavskih interesov.

V dosednji delavski zbornici so poleg socialpatriotov sedeli še klerikalci in demokratje in delavstvo si bo to dobo v delavski zbornici zapomnilo, kot dobo nedela, dobo paktiranja z kapitalisti, dobo, v kateri je delavska

zbornica prekrižanih rok gledala kako njeni gospodarji kapitalisti jemljejo delavstvu še one pridobitve, ki se jih je delavstvo v težkih bojih priborilo.

V koliko bo bodoča delavska zbornica boljša, odvisi od delavcev samih.

Del. glasbeno društvo Svoboda

vabi vse delavce godbenike, ki imajo veselje do glasbe, da se v svrhu pove-

čanja godbe prigrasijo kot aktivni godbeniki. Instrumenti so na razpolago.

Prigrasiti se je, kar jih je v okolici Vič, Šiška, Ljubljana v društvenih prostorih „Ujedinjenega Saveza železničarjev Jugoslavije“ v Ljubljani, Karl Marksa trg 2, dvorišče „Železničarski dom“, kar jih je pa v okolici Moste, Zelena jama, Udmat pa v društvenem lokalu „Svobode“ pri Kaučiču v Mostah (nasproti kemične tovarne).

Mednarodni pregled.

Komunisti v ječi.

Zaradi svojega delovanja proti maroški vojni je bilo v Franciji vrženih 114 komunistov v ječo. V kapitalističnih časopisih se šunta z vsami silami proti komunistom in kaže na dejstvo, da se je rdeča nevarnost razširila ne samo med mornarico, temveč v velikem obsegu tudi že v redni armadi.

Imperialistična nasilja v Siriji.

General Serrail, pod katerega poveljem so se vršile zadnje grozovitosti v Siriji, je bil po francoski vladi odpoklican kot komisar francoske kolonije v Siriji. Še le sedaj se je natančneje zvedelo o divjanju francoske soldateske v Damasku. Ker so čete upornikov napadle neko policijsko postajo, je Serrail izpustil podivjane vojake nad mesto in ga uničil. Kake okrutnosti so počenjali vojaki se razvidi še le iz zadnjih, natančnejših poročil. Soldateska je kot blazna streljala z dum dum kroglicami, s strojnimi puškami in topovi. Zrakoplovi so spuščali bombe na mesto, vojaki pa so po ulicah klali in pobijali. Kapitalistična krščanska civilizacija je divjala z vso besnostjo.

Ta grozodejstva so vzbudila seveda silen protipur. Dvignili so se domačini in pričela se je strašna vojna. Francoske čete ogrožajo sedaj številne male in večje čete domačinov, kateri jih stalno napadajo.

Zadnje čase so se pričela pridruževati Druzom tudi še druga plemena in boj se vodi s skupnimi silami.

Značilno je, da francoska vlada ni podala nikake izjave glede izvršenih grozovitosti.

Zakaj se bojijo resnice.

Zadnje dni je odpotovala delavska delegacija iz Čehoslovaške v sovjetsko republiko, da prouči tamošnje razmere in potem na podlagi istih deluje za polno priznanje po vladi. Človek bi pričakoval, da bodo tak korak pozdravili vsi delavski krogi v državi, toda zgodilo se je tudi tukaj kot v Nemčiji, Avstriji, Franciji, Belgiji in Angliji: socialdemokratski birokrati so nastopili proti.

Predvsem je žolta birokracija hotela potovanje s pomočjo vlade preprečiti, ko pa ni uspela, se je pričela posluževati laži in zavijanj.

Ista slika se nam je nudila tudi ko so se vrnili delavski delegati iz pred omenjenih držav iz Rusije. V Nemčiji je glavno socialdemokratsko glasilo razširjalo take laži, da se je zgražalo celo članstvo njih lastne stranke. Isto se je zgodilo, ko so se vrnili švedski in norveški delegati.

Zakaj se socialdemokrati tako bojijo resnice glede delavske kmetijske države, glede resničnih razmer in gospodarskega ali političnega položaja? Ker se bojijo razkrinkanja, ker vedo, da pomeni ta resnica za nje popolno izgubo vpljiva nad delavstvom.

Uspeli delavske kmetijske republike dokazujejo nesmiselnost reformističnih idej, katere zagovarjajo socialdemokrati, kot zadnji stebri propadajočega kapitalističnega sistema.

Za zapuščene otroke.

Vojna, protirevolucija in potem še strašna lakota, vse to je oropalo milijone ruskih otrok njihovih starišev. Te zapuščene so tvorile enega izmed onih velikih, silnih problemov, kateri so delali skoro nepremagljive zapreke delavski kmetijski vladi. Vse te probleme se je rešilo zaporedoma, enega prej drugega kasneje, toda problem zapuščenih sirot pa je ostal še vedno nerešen.

Vlada je izpraznila stotine samostanov, tisoče gradov, palač in vil prejšnjih plemeništev in drugih bogatinov, naselila je v teh poslopjih tisoče otrok, ustanovilo se je na veleposestvih tisoče otroških kolonij, toda vse to je bilo kot kaplja v morje te neizmerne bede.

Zadnje čase je sovjetska vlada storila končne, odločilne korake, da reši tudi to veliko nalogo. Ker je finančni položaj de-

žele, posebno valed dobre letine, sijajen, je vlada določila, da se da vse zapuščene otroke kmetom v vzgojo, katerim se plača primerna odškodnina.

Dognalo se je, da se nahaja v sovjetski državi še kakih 300.000 nepreskrbljenih otrok, za katere se še ni našlo doma, in potem se je zbralo skupaj in razposlalo po kmetih. Da pa ne pridejo v krute roke, so prevzeli vaški sovjeti varstvo istih. Vlada bo plačala za vsakega otroka kmetu po 50 do 110 rubljev mesečno, toda kmet bo moral izpolnjevati vse predpise in ne bo smel otroka izkoriščati pri delu. Predno se je otroke odposlalo na nove domove, se jih je preskrbelo s toplo obleko, poleg tega pa je dobil vsak po deset rubljev za posebne stroške. S tem je torej rešena ta silna naloga za vselej.

Kovinski delavec, poveljnik rdeče armade.

Kovinski delavec Klement E. Vorošilov je vihtel dolga leta težko kladivo po tovarnah ruske buržuazije in nosil žuljave roke. Od časa do časa so ga vtaknili v ječo in preganjali po deželi, ker je bil poln novih idej in ljubezni do svobode. Ko je prišla velika revolucija, je stal Vorošilov v prvih bojnih vrstah ter pokazal posebno sposobnost, katere je združeval z veliko neustrašenostjo in požrtvovalnostjo.

Za časa protirevolucije je organiziral del rdeče armade in vodil boje proti roparju Denikinu, kateri je stal v službi tujega imperializma in starih carjevih privrženec. V teh bojih se je Vorošilov izvežbal in si pridobil velike izkušnje. Kot slavni kavalerijski general Buđenja, tako je tudi Vorošilov izvršil velika dejanja in pomagal rešiti revolucijo pred svetovnim imperializmom, kateri je hotel upostaviti svojo „demokracijo“ v delavski kmetijski republiko.

Kasneje, po končni zmagi, je sodrug Vorošilov ostal še nadalje v rdeči armadi in se posvetil študijam. Delavska vlada je videla njegove velike sposobnosti in je skrbel, da jih razširi in tako popolnoma usposobi tega zmožnega sodruga za vodilna mesta. Ko je umrl sodrug Frunze je svet ljudskih komisarjev imenoval sod. Vorošilova na to odgovorno mesto, da vodi rdečo armado, ki ima nalogo ščititi revolucijo in delavsko in kmetijsko svobodo.

Sodrugi Vorošilov je star 44 let in je bil zadnja leta vrhovni poveljnik tretjega kora rdeče armade.

Znižanje rdeče armade.

Rdeča sovjetska armada šteje sedaj že samo 562.000 mož. Sovjetska vlada je pripravljena zmanjšati tudi še to število, ako bi imela garancije, da je ne bodo imperialistične države napadale. Seveda ni s tem rečeno, da ni pripravljena na rečeno, da ni pripravljena na vsak slučaj. Milijoni delavcev in kmetov so izvežbani v orožju in pripravljani braniti svojo domovino pred vsakim sovragom.

Značilno je, da ima razmeroma mala Francija 183.000 več vojakov pod orožjem kot pa ogromna sovjetska republika, ki šteje trikrat toliko prebivalcev.

Iz uredništva.

Ker je bilo treba v tej številki dati priliko, da branijo svojo politiko v diskusiji kritizirani sodrugi, je moralno mnogo materiala ostati za bodočo številko. Žal da nam sredstva ne dopuščajo list stalno izdajati na 6 straneh. Izpuščeni mednarodni pregled, podlistek in domače vesti prinesemo prihodnjico.

Na vprašanja s strani sodrugov iz province odgovarjamo, da smo že pozvali s. Lemeža, da se tudi on oglasi k diskusiji in da bodo sodrugi iz njegovega članka lahko videli, kako stališče zavzema on v spornih vprašanjih.

Uredništvo.

Strokovna komisija za Slovenijo v Ljubljani

(kot oblastni odbor ZSDSZJ)

sklicuje v sporazumu z akcijskim odborom

za 26 in 27. decembra 1915

svojo oblastno konferenco

s sledečim začasnim dnevnim redom:

- 1.) Otvoritev konference in volitev verifikacijskega odseka.
- 2.) Poročilo o položaju in delu za strokovno zedinjenje.
- 3.) Bodoče naloge strokovnih organizacij v Sloveniji.
- 4.) Volitve v Delavsko zbornico za Slovenijo.
- 5.) Volitev oblastnega odbora in kontrole Strokovne komisije.
- 6.) Razno.

Konferenca se bo vršila v Ljubljani in sicer v hotelu „Tivoli“ in bo s svojim delom pričela dne 26. decembra ob 3. uri pop.

Na podlagi poslovnega pravilnika čl. 38 imajo poslati vse priključene organizacije (savezi) na to konferenco svoje delegate po sledečem ključu: iz podružnic z do 50 članov po enega delegata, iz podružnic z nad 150 članov po dva delegata in na vsakih 200 nadaljnih članov še po enega delegata. Podružnice z večjim številom članstva lahko — da si prihranijo stroške — pošljejo na več nego 200 članov po enega delegata, vsekakor na največ 500 članov po enega delegata. Manjše podružnice se lahko zedinijo na enega delegata in pripada v tem slučaju delegat oni podružnici, ki šteje največ članov.

Razpored delegatov naj izdelajo priključene organizacije same po svoji uvidenosti in sicer za one organizacije (saveze), čigar sedeži so v Sloveniji centralni odbori, za one organizacije, čigar sedeži so izven Slovenije, pa oblastni odbori organizacije odnosno zaveza, pri čemer naj gledajo na to, da bodo na konferenci vse podružnice zastopane, t. j. da pošljejo na vsakih 200 članov po enega delegata za podružnico v Sloveniji.

Stroške za delegate nosijo posamezne podružnice odnosno organizacije (savezi).

Vsakemu delegatu mora podružnica izstaviti poverilnico, podpisano od predsednika in tajnika podružnice in opremljeno s podružničnim pečatom. Iz poverilnice mora biti tudi razvidno koliko članov zastopa.

Imena delegatov je prijaviti podpisani Strokovni komisiji do najkasneje 20. decembra 1925.

V Ljubljani, dne 28. novembra 1925.

Strokovna komisija za Slovenijo.

Domače vesti.

12.580.000.000 dinarjev

znaša proračun za leto 1926-27. Vojno ministarstvo samo bo porabilo 2.500.000.000 Din. Za izobrazbo pa daje buržuazija samo eno tretjino tega — okoli 900 milijonov.

Veliko povišanje davkov v bodočem letu bo delavce in kmete še hujše pritislo k tlom kot dosedaj.

Cvetka iz Radičevega prosvetnega programa.

Bivši republikanec in mirotvorni predsednik HRSS, sodanji militarist in monarhist Radič, katerega so radikali pripustili v prosvetno ministarstvo, je novinarjem razložil svoj prosvetni program poln obljub na vse strani. Najbolj bo ljudstvu veselo ene obljube, ki je unikum prosvetne politike. Radič je namreč zagotavljal, da je končno treba ustanoviti in organizirati policijske šole, v katerih bodo policijski uradniki dajali ljudstvu kurse.

Srečno ljudstvo, ki ga bodo vzgajali policaji!

Vprašanje „Organ. Železničarju“.

Govori se, 1. da je s. Stanko Jurij, tajnik železničarske organizacije, brez sklepa kompetentnega odbora na kongresu v Belgradu zapisal železničarje v socialpatriotični URSS, 2. da je isti sodrug zopet brez odborove seje na lastno pest podpisal v imenu cele organizacije proglaš Akcijskega odbora združenih strokovnih organizacij.

Prosimo, da bi „Organizirani Železničar“ dal pojasnila na gornja vprašanja.

Jesenice.

Pred par tedni se je pojavila v meščanskih kot v delavskem časopisju več draginskih tabel, katere so bile objavljene v dnevniku „Jutra“ in v strokovnem glasilu „Delavec“.

Da so meščanski listi objavili take draginske tabele, to je že umljivo, da se pa taka tabela objavi v delavskem časopisju, to je pa nedopustno.

Strokovni zaupniški zbor Save, Javornika in Dobrave je konstatiral, da ta tabela še zdaleko ne odgovarja eksistenčnemu minimumu in je silno pomanjkljiva, ker v nji manjka še mnogo delavcu potrebnih stvari.

Meščansko časopisje to izrablja in dnevnik „Jutra“ pa potem piše budalosti v svet in grozno laže, da smo delavci v Sloveniji med najboljšje plačanimi delavci v Evropi.

Mi bi vprašali gg. okoli „Jutra“, kako si oni predstavljajo življenje z Din 847

na mesec za petčlansko družino? Mogoče imajo gg. take plače? — in če s temi plačami tudi izhajajo, blager jim, mi delavci ne moremo.

Objavljanje takih tabel se pravi, težko norčevanje iz lačnih in raztrganih delavcev, kar si moramo delavci to odločno prepovedati. Ako pa ti gg. še ne poznajo, kaj je eksistenčni minimum za petčlansko družino, pa naj se blagovolijo obrniti na nas zaupnike strokovnih organizacij, mi jim bomo pojasnili eksistenčni minimum v precej drugi obliki in ta bo drugače izgledal ter odgovarjal resničnemu dejstvu, ne pa kot te objavljene draginske tabele v meščanskih časopisih in „Delavcu“.

Najodločneje pa protestiramo proti temu, da bi strokovni list „Delavec“ ponovno objavil tako napačno tabelo. Tistega pa, ki jo je že objavil v „Delavcu“, pa svarimo in pozivamo, da preneha s takimi stvarmi, ki delavstvu škodujejo, sicer bomo morali se z njim drugače pogovoriti. Mogoče je pa dopisnik „Delavca“ tako skromen, da on za svojo delavsko funkcijo zahteva in prejema samo Din 847? Dvomimo. Delavski zaupniki.

(Op. uredništva:) Ta upravičen protest proti objavljanju takih tabel v listu, ki bi moral zagovarjati delavske interese, so jeseniški zaupniki poslali tudi uredništvu svojega strokovnega lista „Delavca“, ki ga pa ni hotel objaviti. — Tako birokratje pri Strokovni komisiji dovoljujejo „svobodo kritike“. — Kaj so pa delali Štukelj, Makuc, Sedej, ki so bili v A. O., da se niso zavzeli za upravičen protest jeseniških kovinarjev?

Poizvedba.

Iščem prijatelja Baš Franceta, ki je bil pred leti rudarski paznik na Štajerskem, in gospodično Tončko Klančarjevo, po poklicu šiviljo. Prosim, da se sama javita, ali če ve kedo za njih naslove, naj mi sporoči, deležen bo nagrade.

Joško Rodica

Mapletown, Pa. Green bo, Pa. Amerika USA.

Sodrugu Rodica! Pismo prejeli. List Tebi in v Brod smo poslali. Denar prejeli (99 Din). Tvoja naročnina je plačana od 1. VIII. 1925 do 1. IV. 1926, za G. Š. v Brodu pa od 15. XI. 1925 do 15. V. 1926. Knjige Ti bo poslala DK Matica; „Človek in bog“ Ti ne bomo poslali, ker je njena vsebina kontrarevolucionarna in je pomotoma izšla v DK Matici.

Izdajatelj za konzorcij Kobler Aleks., Ljubljana Urednik: Al. Kobler, novinar, Ljubljana. Tiskarna Josip Pavliček, Kočevje.

Naš odgovor na vse klevete.

V zadnji številki DKLista je Gustinčičeva družba nametala toliko ostudnih laži, klevet in osebnih napadov in se poslužila javne potvorbe našega rokopisa, zato smo primorani, da podamo kratko pojasnilo:

S. Koblerju, kot uredniku DKL, smo izročili članek „Naš odgovor“ v soboto 28. novembra, da ga obelodani kot odgovor na znano pismo ss. Markoviča in Cvijiča. Ker so pa pozneje nastopili novi momenti, brez katerih bi ta članek bil nepopoln in neenoten, smo naprosili s. urednika, da naš članek za enkrat izostane in izide v prihodnji številki DKL, na kar je tudi s. Kobler pristal. Zahteval je od nas celo pismeno potrdilo, da smo ta članek prostovoljno izvzeli, da bi pozneje ne prišlo do govorice, da se je naš članek namenoma izpustil. S. Sedej je to potrdilo dal in ima kopijo pri sebi. Članek smo torej vzeli iz tiskarne z znanjem in privoljenjem sodr. Koblerja. To pa, kar je izšlo v DKL pod naslovom „Naš odgovor“, ni naš članek, ker je namenoma potvorjen s ciljem, da se nas postavi v napačno luč pred proletarsko javnostjo. Ta njihov namen je prozoren, kar je razvidno iz cele vsebine 44. številke DKL, v kateri so članki deloma naročeni, deloma pa fabricirani ad hoc; vsi pa izvirajo izpod enega in istega peresa. Toliko v pojasnilo in popravek tendencioznega podtikavanja.

Kar se pa tiče „diskusije“ v DKL, je ona prešla na popolnoma drugo pot, kot je bilo sklenjeno v sporazumu s centralo. To sploh ni več diskusija med člani enega gibanja, temveč je podlo blatenje najaktivnejših sodrugov, katere hoče gotova klika izključiti iz pokreta, čeprav ta pokret boleha najbolj na pomanjkanju revolucionarni stvari udanih delavcev. To je razbijanje ne socialpatriotskih, temveč revolucionarnih vrst. Zato smatramo, da bi bilo za pokret naravnost pogubonosno, ako bi se mi po vsem tem dali izzivati od ljudi, ki so si pod krinko „ideološkega razčiščenja“ izbrali za svoje orožje laž in potvarjanje rokopisov.

Naše delo in naše žrtve za konsolidacijo delavskega gibanja bodo gotovo rodile uspeh. In po našem delu naj nas sodi revolucionarni proletariat Slovenije, nikakor pa ne oni, ki so v najtežjih časih prepustili delavstvo svoji usodi in odnesli svojo kožo na varno. V trdni in neomajeni veri, da smo vodili pravilno, revolucionarno politiko tudi v dejanjih, mirno pričakujemo sodbe proletariata. Vstrajali bomo na svojih mestih, ker se Gustinčičeva grupa poslužuje takih ogabnih metod, ki odkrito merijo na razdejanje dosedanjega dela in na razcep

revolucionarnih sil. Zato smo primorani upreti se takemu razbijanju in ostati na mestih, ki nam jih je poveril proletariat Slovenije.

Mi zahtevamo v interesu našega gibanja, da se sporna vprašanja rešujejo ne potom pučov in palačnih revolucij, temveč da se skliče

konferenca delavskih zaupnikov,

da ona končno veljavno odloči. Njenim sklepom se morajo pokoravati vsi. Vsaka druga praksa, posebno pa „opozicionalna“, mora uničiti naše gibanje, vsak drug način reševanja sporov mora izročiti ves pokret v roke neodgovornim elementom.

Razredno zavedni delavci, čuvajte svoj pokret in zahtevajte takojšnje sklicanje

široke konference delavskih zaupnikov iz tovarn!

S tem boste obvarovali svoj pokret pred razbitjem, ki ste ga s svojo lastno krvjo gradili. Ne pustite se begati od ljudi, ki hočejo vsem vam skočiti v hrbet in vas begajo z vestmi, češ da delavci izstopajo iz enotnih strokovnih organizacij radi naše „kapitulacijske politike“. Ravno nasprotno je resnica, kajti po vseh krajih

vstopajo v strokovne organizacije,

ki postajajo središče delavskega odpora proti politični in socialni reakciji. Ne dajte se speljati na led od nobene alarmantne vesti v času, ko je treba posvetiti

vso pažnjo strokovni konferenci 27. decembra in volitvam v Delavsko zbornico,

ki mora postati res prava delavska skupščina!

Mi smo z vso požrtvovalnostjo delali na čelu pokreta, dokler je šlo za zedinjenje naših sil, za ustvarjanje močnega strokovnega pokreta, za povzdigo

razredne borbenosti in razrednega odpora

proti politični in socialni reakciji. Sedaj pa, ko se je naši politiki padlo v hrbet in se na pučistovski način skuša

razdreti in razjediniti

vse, kar smo skupaj z delavci upostavili, ne moremo sodelovati pri tem razdiranju, ampak se mu upremo.

Zato na podre napade ne bomo odgovarjali s protinapadi, čeprav bi bili na to upravičeni. Svojo obtožbo, svojo besedo bomo izrekli

na konferenci zaupnikov,

ki mora napraviti konec razbijanju in upostaviti železno disciplino in revolucionarno enotnost skupine okrog „Delavsko-kmečkega lista“.

C. Štukelj

A. Sedej

Iv. Makuc.

Opomba: Ta članek smo izročili uredništvu Del.-km. lista, da ga priobči. Toda uredništvo ga ni hotelo priobčiti s pripombo, da od nas ne sprejme nobenih člankov. Ker so s tem onemogočili vsako obrambo proti njihovim napadom, smo bili primorani, da tiskamo ta članek na letakih in ga razpošljemo vsem naročnikom in pristašem DKL, da bodo informirani o metodah, ki so jih uvedli pri delavskem listu neodgovorni ljudje.

